

مـژووی دزین و تاـانکاری لـ کوردستاندا . نووسینی: هـمن عـلی

مـژووی کوردستان بـ زنجیرـیک شـ، پاشاگـردانی سیاسی و گـندـییـکی سیستماتیک داـژراوـ. ئـم مـژووـ تـنها چیرـکی دزینی شتومـک (محاویلـیکـی کارـبای و شـفـفـاکـ) نیـ، بـکو چیرـکی بـهـدـردانی سامانی نیشتمانی، شوـنـوار و تـنانـت هاوکاریـ نـودـووـتیـکانـ.

۱. سـرـتای داگیرکاریـکان و مـژووی کـن
وـک ئاماژـی پـکرا، سـرچاوـ مـژوویـکان باس لـوو دـکـن کـ لـ سـردـمی هاتنی سوپاکانی عـرـب و ئیسلام بـ کوردستان، زـرـک لـ ناوچـکان ووـبـووـی تاـانکاری بوونـتـووـ. لـو سـردـمـدا نـک هـر ماـ و سامان، بـکو تـنانـت ژن و منداـانی کوردیش وـک “دـستکـوتی جـنگ” مامـووـیان پـوو کراوـ.

۲. تراژیدیای هـووـجـ و دزینی هاوکاریـکان
دوای کیمیا بارانی هـووـجـ لـ ساـی ۱۹۸۸، جیهان هـووـیدا هاوکاریـ زگار بووان بکات. بـمـام تـمـتـ سیاسییـکان ئاماژـ بـوو دـکـن کـ بـشـک لـ سـرکردـکان، ئـو هاوکاریـیان بـ بـرژـووـندی تایبـتی خـیان بـکارهـناوـ لـبری ئـووـی بگا تـ دـست خـووـک لـقـوماوـکـ.

۳. شـیـ ناوـ (براکوژی): لووتکـی تاـانکردنی نیشتمان
شـیـ ناوـی نـوان پارتی و یـکـتی (۱۹۹۴-۱۹۹۸) تـنها شـیـ فیشـک نـوو، بـکو گـورـترین دـرفت بوو بـ تاـانکردنی ئـووـی لـ دوای ئـپـین ما بووـوو. لـم قـناغـدا:
تاـانکردنی دامـزراوـکان: هـر شارـک دـکـوتـ دـست لایـنـکـی تر، دامودـزگا حکومیـکان و بانکـکان تاـان دـکران.
باج و سـرانـ: خـا سـنووریـکان و داهاتی گشتی بوونـ قوربانی بـرژـووـندی حیزبی و بـ کـینی چـک دژی یـکـتر بـکارهـنـران.
وـرانکردنی متمـنـ: گـورـترین دزی لـم سـردـمـدا، دزینی متمـنـی گـنجان بوو بـ داهاتووـی وـات، کـ تا ئـستاش کاریگـریـکـی ماوـ.
گـنـکان تا ئـستاش بـ کـمـکـچ دـکـن.
۴. با فـ تاـانی و “چـکـ دزراوـکان”

لە چاوپێکەوتنێکی ئێمە دوا یانێ نەوان با فە تا ئێمە بانی و مەغان، ئاماژەی نا ئاست وە بۆ دراوێ کە پارتی دیموکراتی کوردستان (پارتی) دەستی هەبوو لە بردنی چەک و کەرستە سەربازییەکان.

وتەکانی ترەمپ: ئێمە پێیویندی هەیە بۆ ئەوانەکانی دێنا د ترەمپ کە ئایگەیان دبوو: "ئێمە چەکمان دا بۆ کوردەکان، بەلام بەشێکی ئێو چەکانە دزران." ئێمە نیشانی نەمانی متمانهی بۆ هەز ناوخییەکان لەسەر ئاستی جیهانی.

5. فەلسەفەی تەکدان: وتە ناودارێکە مەسعود بارزانی مەژووی ئێمە لایەنانە نەک هەر دزی، بەڵکو لەسەر بنەمای تەکدان بونیاد نراو. وتەیکە ناوداری مەسعود بارزانی هەیە کە دەڵێت:

"ئێگەر پردەکمان پێ دروست نەکرا، بەلام دەتوانین تەکی بدەین."

ئێمە وتە بۆ کورتکراوی هەموو ئێو مەژووێ کە تەیدا تەکدان و وەرانکردن لە پێش بونیادنان بوو. ئێمە عەقەییەتە بوو هە ئێوێ لە دوا ئاپەییەو، ژێرخانی ئابووری کوردستان (کارگەکان، ئامەری قورسەکان و دامەزراوەکان) وەک "کەڵەپەل" تەکبدرێن و بفرێشرێن، چونکە تەنها بیریان لای تەکدان و سوودی کاتی بوو نەک دروستکردنی دەوڵەت.

6. تەلانی سیاسی و حیزبی (1994 تا ئێستا) زۆر و تکردنی زۆی: دا بەشکردنی باشتترین زۆییەکان لە نەوان بەرپرساندا.

دەسیە ئێو: فرێشتنی سامانی سروشتی بە بە چاودەرییەکی دارایی ورد و ونبوونی داها تەکە.

مەژووی تەلانیکاری لە کوردستان تەنها چیرۆکی دزی نییە، بەڵکو مەژووی عەقەییەتە کە بەوای بە بونیادنان نییە. کاتێک سەرکردەیک بە شانازی وە باس لە توانای "تەکدان" دەکات، ئاسایی کە سامانی ئێو وە تە بدزێت و داها تووی نەوێ کانیشت تەکبدرێت.

مەژووی ئێمە پێو لەو استییه تا ئێمە کە دەڵێت: خەنجەری ژێهراوی ناوخی، کاریگەرتر بوو لە شمشیری بەگانە لە وەرانکردنی نیشتماندا.